

Către: **Dlui Sergiu GAIBU, Ministru, Ministerul Economiei**

Nr. 37/22-EC din 18 august 2022

Ref: Analiza de impact la proiectul hotărârii Guvernului cu privire la modificarea unor hotărâri ale Guvernului (privind controlul conformității combustibilului)

Stimate dle Ministru,

Asociația Businessului European (EBA Moldova) Vă adresează înaltele considerațiuni și își exprimă deschiderea și disponibilitatea comunității de afaceri de a oferi suportul și expertiza necesară privind asigurarea conformității produselor petroliere și a produselor derivate, urmare a ședinței de Grupului de Lucru a Evaluării Impactului de Reglementare, în cadrul căreia EBA Moldova sa expus pe deficiența mecanismului propus și reiterează următoarele.

Ținând cont că EBA Moldova a promovat mereu politicile prietenoase mediului de afaceri, fiind activ implicată în procesele de ajustare a cadrului legal, a reflectat mereu în agenda sa angajamentele Republicii Moldova din Acordul de Asociere RM-UE. În contextul obținerii statutului de țară candidat la UE, armonizarea legislației și implementarea acesteia devine o necesitate imperativă națională.

Cu regret, urmare a dezbaterii analizei de impact la proiectul hotărârii Guvernului cu privire la modificarea unor hotărâri ale Guvernului (privind controlul conformității combustibilului), constatăm că prin modificările propuse de autor se impune descreșterea gradului de supraveghere a pieței, ceea ce **nu va asigura** că produsele sunt conforme cerințelor stabilite în legislația comunitară sau **pot pune în pericol** sănătatea, siguranța sau alte aspecte referitoare la protecția intereselor publice.

Este relevant de menționat că **în UE** activitatea de supraveghere a pieței este reglementată de Regulamentul (CE) nr. 765/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 iulie 2008 de stabilire a cerințelor de acreditare și de supraveghere a pieței în ceea ce privește comercializarea produselor și de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 339/93 (Text cu relevanță pentru SEE)- <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=celex%3A32008R0765> . Urmare a Regulamentului menționat, în speță Definiția 17, statul este obligat să asigure supravegherea pieței prin activitățile desfășurate și măsurile luate de autoritățile publice pentru a asigura că produsele sunt conforme cerințelor stabilite în legislația comunitară de armonizare corespunzătoare sau că nu pun în pericol sănătatea, siguranța sau alte aspecte referitoare la protecția intereselor publice.

Bunele practici ale statelor membre UE (ex: **Romania**) confirmarea calității aparține organismelor de inspecție de terță parte, independente de autoritate și de furnizor (vezi ORD DE URGENTA (A) 80 13/09/2018 - <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/208826> .

Autoritatea statului este responsabilă de aplicarea strategiei și realizarea politicii statului în domeniul calității carburanților, de stabilire unui sistem de monitorizare a calității carburanților în conformitate cu cerințele standardului relevant - sistemul FQMS.

Autoritatea statului este responsabilă de crearea și aplicarea sistemului de monitorizare, ca un astfel de sistem să fie recunoscut de Comisia Europeană. Autoritatea statului este responsabilă de desemnarea unui organism

EBA – Asociația Businessului European

Str. Vlaicu Pârcălab 30 - MD 2012 Chișinău - Republica Moldova

Telefon: +373-22-907025 - Email: info@eba.md- www.eba.md

acreditat de organism național de acreditare pentru prelevarea eșantioanelor. În cazul în care un stat membru hotărăște să nu se folosească de acreditare, acest stat trebuie să furnizeze Comisiei Europene și celorlalte state membre toate dovezile documentare necesare pentru verificarea competenței organismelor de evaluare a conformității pe care le selectează pentru punerea în aplicare a legislației comunitare de armonizare în cauză (vezi *Regulamentului (CE) nr. 765/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 iulie 2008 de stabilire a cerințelor de acreditare și de supraveghere a pieței în ceea ce privește comercializarea produselor și de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 339/93*)

Reiteram că transpunerea urmează să asigure cerințele minime ale standardelor europene, deoarece în **Anexa 3 HG 1116/2002** sunt stabilite cerințele minime: pentru benzină - 10 parametri din 22 indicate în EN 228, pentru motorină - 6 parametri din 19 indicate în EN 590

În contextul celor enunțate supra, propunem:

- de a modifica sintagma "*monitorizarea calității benzinei și a motorinei comercializate prin stațiile de alimentare*" în "*monitorizarea calității benzinei și a motorinei comercializate prin stațiile de distribuție și amplasamente comerciale unde carburantul este distribuit în vederea folosirii de către vehicule rutiere*", așa cum este definit în SR EN 14274, pp.3,3, 3.3.1, 3.3.2 și în actele normative ale României: ORD DE URGENTA (A) 80 13/09/2018 – <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/208826> și ordinul nr. 569 09/08/2019 <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/217587> . (practica României)
- prelevarea probelor de benzină și motorină din cadrul sistemului de monitorizare se efectuează conform standardului SR EN ISO/IEC 17020 și evaluarea conformității acestora se realizează conform standardului SR EN ISO/IEC 17025, de către organisme de inspecție de terță parte, recunoscute de autoritatea competentă pe baza acreditării emise de către Asociația de acreditare din România - RENAR, organismul național de acreditare, sau de către orice organism de acreditare conform Regulamentului (CE) nr. 765/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 iulie 2008 de stabilire a cerințelor de acreditare și de supraveghere a pieței în ceea ce privește comercializarea produselor și de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 339/93 (vezi ORD DE URGENTA (A) 80 13/09/2018, art.7 - Portal Legislativ ([just.rohttps://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/208826](https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/208826))). (**practica României**)
- de a modifica HG 1027/2001 cu introducerea mecanismului de raportare de OI CTSIC, instituție autorizată, a rezultatelor inspecției la import Serviciului Vamal pentru colectarea statistice calității și cantității loturilor importate
- de introdus mecanismul de raportare în proiectul de modificare a HG 1116/2002, Legislația RM (HG1116/2002) nu prevede comunicarea ISSPNPC neconformităților depistate de instituția autorizată, OI CTSIC în cadrul inspecției efectuate la import, ci doar la monitorizare. Atunci, când inspecția la import se solicită și se achită de importator, OI CTSIC în baza contractului de prestări servicii are obligația față de client să nu divulge persoanelor terțe informația despre rezultatele inspecției, cu excepția cazurilor prevăzute de legislație. ISSPNPS verifică respectarea cerințelor din domeniul metrologiei legale, protecția drepturilor și intereselor economice ale consumatorilor și calitatea produselor petroliere comercializate. ISSPNPS verifică calitatea produselor petroliere, plasate pe piață, prin verificări ale documentației, care confirmă calitatea (rapoartelor de inspecție).
ISSPNPS poate să constate plasarea pe piață a produsului petrolier fără document care confirmă calitatea, sau cu termen de valabilitate expirat. ISSPNPS nu poate se emită decizia referitoare la calitatea necorespunzătoare produsului petrolier fără încercări de laborator adecvate, deoarece nu este un organism de evaluare a conformității acreditat. Există prezumția de conformitate a produsului (vezi Legea 420/2006). Spre exemplu, în Romania decizia despre conformitatea produsului la monitorizare aparține organismelor

EBA – Asociația Businessului European

Str. Vlaicu Pârcălab 30 - MD 2012 Chișinău - Republica Moldova

Telefon: +373-22-907025 - Email: info@eba.md- www.eba.md

de inspecție de parte terță (vezi ORD DE URGENTA (A) 80 13/09/2018 - <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/208826>).

- În scopul diminuării riscurilor propunem:
  - 1) efectuarea inspecției la import la maximum cerințelor SM EN 228 și SM EN 590, deoarece mulți parametri neincluși în cerințe minime din anexa 3 a HG1116/2002 afectează motorul (ex, puterea de lubrifiere a motorinei)
  - 2) efectuarea monitorizării la nivelul minim cerințelor SM EN 228 și SM EN 590, așa cum este indicat în anexa 3 din HG1116/2002, nu numai la pompă (corect de exprimat "la stațiile de distribuție"), dar și la amplasamente comerciale (terminale, depozite) (vezi SM EN14274, pp.3.3, 3.31, 3.3.2).

Împuternicirea ISSPNPS de prelevare a probelor - nu este o soluție, deoarece organismele care efectuează eșantionarea, încercarea și analizele necesare pentru monitorizarea calității carburanților de pe piață, trebuie să demonstreze competența prin respectarea criteriilor minime stabilite în SM EN14274, anexa B.
- pentru ridicarea nivelului de protecție a consumătorului se propune de introdus în HG1116/2002 următoarele amendamente:
  - 1) Operatorii, care introduc benzină și motorină pe piață, sunt obligați să verifice în laboratoarele proprii sau în alte laboratoare, pentru fiecare lot de benzină și motorină introdus pe piață, toate specificațiile tehnice prevăzute în documente normative RM.
  - 2) Operatorii care introduc benzină și motorină pe piață au obligația de a păstra înregistrarea tuturor cantităților de benzină și motorină comercializate, precum și rapoartele de încercări aferente acestora cel puțin 2 ani.

În România, spre exemplu, producătorii, importatorii și distribuitorii finali de benzină și motorină care introduc pe piață benzină și motorină sunt obligați să verifice în laboratoarele proprii sau în alte laboratoare, pentru fiecare lot de benzină și motorină introdus pe piață, toate specificațiile tehnice prevăzute în documente normative. De asemenea operatorii economici au obligația de a păstra înregistrarea tuturor cantităților de benzină și motorină comercializate, precum și rapoartele de încercări aferente acestora cel puțin 2 ani (vezi SISTEMUL din 9 august 2019 de monitorizare prin eșantionare a calității benzinei și motorinei, secțiunea B, <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/217588>

În UE - prelevarea probelor de benzină și motorină din cadrul sistemului de monitorizare se efectuează conform standardului SR EN ISO/IEC 17020 și evaluarea conformității acestora se realizează conform standardului SR EN ISO/IEC 17025, de către organisme de inspecție de terță parte, recunoscute de autoritatea competentă sau de către orice organism de acreditare conform Regulamentului (CE) nr. 765/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 iulie 2008 de stabilire a cerințelor de acreditare și de supraveghere a pieței în ceea ce privește comercializarea produselor și de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 339/93. Astfel, **prelevarea eșantioanelor rămâne o parte componentă a evaluării conformității și de corectitudinea eșantionării depinde esențial rezultatul evaluării și decizia finală a inspecției.**

În Romania responsabil de prelevarea probelor la monitorizare este organismul de verificare de parte terță - entitate independentă de furnizor și de autoritatea competentă. ORD DE URGENTA (A) 80 13/09/2018 - Portal Legislativ (just.ro <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/208826>) și ordin nr. 569, din 09/08/2019 <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/217587> .

Din calculele prezentate de ANRE rezultă, că cantitatea totală a produselor petroliere importate în perioada 2019-2021 este în total de **2 380 449,31 tone**. Dacă cheltuielile importatorilor pentru inspecție la import constituie 5100,0 mii lei pe an, atunci pe trei ani importatorii au cheltuit 15 300,0 mii lei, ce înseamnă că

ponderea cheltuielilor pentru inspecție la import constituie 0,0063 lei pe 1 kg de carburant importat. Luând în considerație că 1 kg de benzină ocupă în mediu volumul de 1,33 L, dar 1 kg de motorină -1,16 L, cheltuielile pentru inspecție la import la 1 litru de carburant va costa și mai puțin: **0,0047 lei la 1 L de benzină, și 0,0054 lei la 1 L de motorină**. Totodată, reiterăm faptul că procedura de eșantionare la punctele de trecere a frontierei nu consumă timp, deoarece aceasta se efectuează în paralel cu perfectarea actelor de import a produselor respective, asigurând conformitatea calității produselor plasate pe piață, precum și bunăstării consumatorului.

În RM există doar 3 importatori principali de produse petroliere. Cheltuielile suportate de acești 3 importatori nu sunt atât de impunătoare comparativ cu riscul de prejudiciere a bunăstării consumatorului în cazul cumpărării produsului neconform.

Planul de eșantionare pe 2021, întocmit de ME în baza SM EN 14274, prevedea prelevarea de 200 probe de benzină și 200 probe de motorină pe an, deci se preconiza de controlat 200 de SAC (stații de alimentare cu combustibil) pe an. Având în vedere că conform datelor ANRE în RM sunt licențiate aproximativ 665 SAC, controlul se planifica pentru aproximativ 30% de SAC pe an. Deci pentru a monitoriza calitatea benzinei și motorinei amplasate la fiecare SAC cel puțin o dată, statul ar trebui să aibă la dispoziție cca 3 ani. Considerăm, că 1 control/1 SAC în 3 ani nu minimalizează riscul de vânzare a produselor neconforme și nu majorează protejarea consumătorului.

În perioada 2019-2021 OI CTSIC a inspectat 10 246 loturi de carburanți, în medie 3415 loturi pe an, comparativ cu ISSPN, care prevedea să efectueze 400 de controale (loturi) pe an, adică 11,7 % de la volumul OI CTSIC. Luând în considerație criteriile configurării FQMS din SM EN 14274, numărul de probe calculate de ME pentru monitorizare în viitor nu vor fi schimbate semnificativ și vor fi în jur de 200 de probe pentru benzină și motorină pe an. Din toate acestea reiese, că 88,3% de produse petroliere importate în RM nu vor fi inspectate, și statul nu o să dețină un mecanism efectiv de protejare a consumătorului, în loc să utilizeze rezultatele inspecțiilor OI CTSIC la import, care nu costă statul nici un ban, dar dimpotrivă aduc plus valoare prin încasarea impozitelor de la organul autorizat, CTSIC în suma de peste 30 000 000 mdl, doar pentru anul 2021, contribuțiile pentru asigurări medicale și sociale în suma de 4 000 000 mdl, inclusiv investițiile de peste 60 000 000 mdl și salarizarea a 81 locuri de muncă.

Rămânem la dispoziția Dvs. și Vă asigurăm de tot suportul necesar în realizarea obiectivului de armonizare a legislației conform Acordului de Asociere RM-UE.

Cu deosebit respect,

Mariana RUFA,

Director Executiv

Asociația Businessului European

Document semnat electronic. Pentru verificarea semnăturii a se accesa: <https://msign.gov.md>

Ex: eugen.cozmulici@eba.md

Tel: 022 90 70 25